Pealinna Teataja

Päewaleht.

1917. a. tellimiſe hind poſtiga:

12 k. p. 9 r. — k.	8 k. p. 6 r. 40 k.	4 k. p. 3 r. 60 k.
11 „ „ 8 „ 40 „	7 „ „ 5 „ 70 „	3 „ „ 2 „ 80 „
10 „ „ 7 „ 80 „	6 „ „ 4 „ 90 „	2 „ „ 2 „ — „
9 „ „ 7 „ 10 „	5 „ „ 4 „ 30 „	1 „ „ 1 „ — „

Wäljamaale aastas 18 r.
Tellida wõib igaſt päewaſt alates kuni iga kuu lõpuni. Adreſſi muutmine — 15 k. ja endine adreſs üles anda.

Uut kaastööd wõetakſe wastu. Igal käſikirjal peab ſaatja täielik nimi ja adreſs ligi olema, mis toimetuſe teada jääwad. Tarwitamata käſikirjad hoitakſe ainult ſellekohaſe ſoowi peale alal. Taſu makſetakſe kokkuleppimiſt mööda. Toimetaja kõnetunnid kella 3—4. Toimetuſe ja talituſe adreſs: Петроградъ, Екатерининск. кан. д. № 29 (Riigi panga wastas), ред. газ. „Пеалинна Театая". Kõnetraat **98-04.**

Üksik number 5 kop.

Kuulutuste hind nonpareille-rida 50 kop. 4 küljel, teiſe eesotſas 1 rbl. Kuulutuſi, mis järgmiſel päewal lehes ilmuma peawad, wõetakſe talituſes kella 4 waſtu. Kuulutuste wastuwõtmine aga üleüldiſe lõpetatakſe talituſes kell 5.

№ 12 (642). Petrogradis, pühapäewal 15. (28.) jaanuaril. 1917.

Petrogradis wõetakse **„Pealinna Teataja"** tellimisi järgmistes kohtades wastu:

„Pealinna Teataja" kontoris: Katarina kan., nr. 29.

„Ühiselu raamatukaupl. — Ohwitseri uul. nr. 5.

H-ra T. Otsing. Põhja Wast. Kred. Uhisuses — S. Konjuschennaja uul. nr. 10.

H-ra J. Kaarna, Petrogradi Eesti Laenu- ja Hoiu-Uhisuses — Itaijanskaja uul., nr. 5.

E. Steinberg, tubakakaupl. — Soome waksali wastas.

O. Steinberg, pagari äri — Wiiburi poolel, Lomanski ja Njustadsk. nurgal nr. 5—7.

H-ra A. Juhkamson — W. S., 7 liin. nr. 32.

H-ra T Riomar — Ohwitseri uul. nr. 54.

„Livonia" piimaäris — Sabalkanski pr. 14.

„Produkti" piimaäris — Spasski per. nr. 3.

H-ra Tiis — „Kalewi" seltsis. Ohwitseri uul. nr. 1.

Wastuwõetud tellimised palume wiibimata talitusesse edasi toimetada.

Talitus.

August London
Kunsthambad
Столярный пер. д. 9. кв. 4.
телеф. 6-61-66.

Sõda.

Wägede Kõrge Ülemjuhataja ſtaabiſt.

Lääne wäerind.

Päraſt elawat meie kaewikute pommitamiſt idapool Kalnzeemi-Schloki waheliſt teed (läänepool Riiat) jookſid ſakslaſed tormi meie wäeoſadele, löödi aga tagaſi ja tehti temale palju kahju.

Miitawi maantee piirkonnas laſkſime gaaſi wälja, mis ſakslaste hulgas ſuurt ermuſt ſünnitas.

Rumenia wäerind.

Muutuſeta.

Kaukaſia wäerind.

Muutuseta.

Meie liitlaste tegewuſeſt läinud nädalal.

Belgia wäerinnal, lõunapool Nieuporti, tugew tulewahetus, niiſama ka Dixmude ja Steenſtrate juures. Wiimaste piirkonnas ja Hetſaſſis käſigranatide wõitlus.

Prantſuſe wäerind.

Ingliſe maakuulajad töötaſid ſuure eduga. 4. jaan. wõtſid inglaſed põhjapool Beaumondi ſakslaste eſimeſe liini kaewikud ära ligi poole wersta pikkuſelt.

Prantſuſe ja Italia wäerindadel tulewahetus ja maakuulajate tegewus.

Meſſopotamias jatkaſid inglaſed waenlaſe ſurumiſt Tigruſe paremal kaldal, ida- ja läänepool Kuti. Nüüd on inglaste käes parem kallas Kutiſt Sannajatini peale wäikſe maatüki, kus waenlane ſiiamaani on paigal püſinud. Ingliſe ratſawägi wõttis Hai linna ära, ſõjamoona ja teiſi tagawaraſid ſaagiks ſaades.

Lääne ſõjawäli.

Prantſuſe ametlik teadaanne.

Paris, 13. jaan. Kell 11 õht.

Uuemate teadete järele kandis waenlasteſt eila Maaſi pahemal kaldal ettewõetud tormijooks iſeäranis wihaſt laadi. Tormijookſuſt wõtſid oſa mitu Sakſa polku ning paljuis kohtis wõideldi käſitſi. Hommikul ettewõetud tugew tormijooks andis meile wõimaluſe ſuurema oſa ärawõetud kaewikuteſt tagaſi ſaada, mis „304" kõrgustiku juures ning kuhu waenlaſel korda läks ſiſſetungida.

Maaſi paremal kaldal Béſonveau-Louvemonti piirkonnas, Vaevres, Regnierville'i, niiſama ka Deheau juures idapool Luneville'i walitſeb kaunis elaw ſuurtükituli.

Meie eriſuurtükid laſkſid läänepool Barleau'd waenlaſe lennumaſina alla.

Belgia ametlik teadaanne.

Havres, 13. jaan.

Päewa jookſul awaldas waenlaſe ſuurtükiwägi wõrdlemiſi elawat tegewuſt terwel Belgia wäerinnal.

Hetſaſſi juures käis wõitlus, kus juures käſigranate tarwitati.

Italia ſõjawäli.

Italia ametlik teadaanne.

Room, 13. jaan.

Üleüldiſelt läks päew terwel wäerinnal rahulikult mööda. Astico orus, Scatolaſi piirkonnas ja põhjapool Pedescalat leidſid maad wähemad kokkupõrked.

Travignola orus (Aviſiol) ja piirkonnas lõuna-idapool Goritſat awaldab ſuurtükiwägi elawat tegewuſt.

Mereſõda.

Ingliſe ranna pommitamine.

London, 13. dets.

Feldmarſchall French teatab, et wäikſewõitu Sakſa laew, mille nime ei ſuudetud kindlaks teha, läinud ööl Suffolki rannale ligines ja mõned laengud kaldale ſaatis, mis aga ſuuremalt oſalt ſiina ei ulatanud. Ohwrid ei ole, aineline kahju on wähene.

Pealinnas, 15. jaanuaril 1917.

Läinud nädal lõpeb teadaandega, et 1901—1909 aastate kutſealuste walgepiletimeeste järelwaatus ſügiſeni edaſilükatud on. Otſimata jättes ſelle käſu põhjuſeid ei ſaa aga möödaſammuda järelwaatuſe edaſilükkamiſe tähtſuſeſt, otſekoheſemalt, — majanduslikeſt mõjuſt. Mitte üksi tööstus, mis wäeliini ſeljataguſt teenib, pole nõuetawa tööjõuga (kuigi wäheſel arwul) kindlustatud, waid pearaskus weereb põllutöö peale. Et meil walgepiletimeeste arw wõrdlematu ſuur oli, kuna järelwaatuſel 75 protſenti wäeteenistuſeks kõlbuliſeks tunnistati, nagu ſõjawäe komiſjonid teataſid, ſiis ähwardas põllutööks nõuetaw tööjõud täitſa kaduda. Sellega käſikäes ſammus aga hirmutont, et ſuurem oſa külwimaad tulewal ſuwel täitſa tarwitamata jääb, mis toitluſe küſimuſe aga wiimaſe äärmuſeni oleks wiinud, nälja kartuſe päewpäewaga lähemale tõſtnud. Wõib ju olla, et wäeliin warsti enam uut jõudu ei tarwita (ſeſt parempoolſete ringkondade eſitajad olewat rahu asjus kawatſindlale otſuſele ainnud, mille teostamiſeks ükſikud ſammud alganud olewat), kuid wõib olla ka, et ſiin tööjõuga arwati, milleta ſiſeelu korralagedus üle määrani oleks tõuſnud.

Würſt N. Golitſõni juhatuſel ühendatud walitſus pakub ſootu iſeäralist ilmet oma tegewuſes. Kuigi Golitſõni tuntakſe kui agarat tegewusmeeſt, kes waſt oma ſõnu „kõik ſõja jaoks" ſuudab teostada, ei ſaa ometi kunagi uskuda, et Golitſõn rahwaeſituſe ja kogu kodanikkude ſoowidele ſuudaks wastu tulla. Tõſi, — miniſtrite nõukogu uus eſimees näitas oma otſekoheſuſt Murmani raudtee ehituſe juures, kus ta paljud kuritahtlikkuſed päewawalgele tõstis, mille eeſt ta ka nimetatud ameti wabastati ja riiginõukogu liikmeks nimetati. Selle eeſt on teada aga Golitſõni tegewus Tweri kubernerina, kus kawatſindel ſeltskondliſe elu ſurmamine tema ülesandeks. Wõib olla, on Rootſi lehel „Dagens Nyheteril" õigus, et kõrgemad ringkonnad N. Golitſõni nimetuſega walitſuſe ja ſeadusandwate kodade wahel kokkulepet tahtſid ſünnitada. Waſt oleks ſee ka A. Trepowi hoolete jäänud, kui wiimane mitte ſiſeminiſtri A. Protopopowi lahkumiſt poleks nõudnud, mille eeſt ta ka miniſtrite nõukogu eſimehe kohusteſt tagandati. Sarnaſeſt kokkuleppe ſoowiſt kõneleb ka uue kohtuminiſtri N. Dobrowolski tegewus, mis endiſe ſõjaminiſtri Suhomlinowi ja Manaſſewitſh-Manuilowi uuesti päewawalgele tõstab. Nimetamata ei ſaa jätta ka S. Sajonowi ametlikku nimetuſt Inglismaa ſaadikuks. Juba mõne aja eeſt teatati awalikult Sajonowi määramiſeſt, mis Inglismaa walitſuſe nõudmiſel olewat ſündinud. Et aga Sajonow mõningad nõudmiſed, nagu N. Pokrowski jätmine wälisminiſtriks ja kokkulepp ſeadusandwate kodadega, üles ſeadis, milleta ta Inglismaa ſaadikuks nimetuſt wastu poleks wõtnud, jäi ka ametlik nimetamine wäljakuulutamata. Nüüd on kui wälisminiſtri N. Pokrowski ſeiſukoht (niiſama ka rahaminiſtri P. Barki ja kaubanduſe- ning tööstuſeminiſtri würſt W. Schahowskoi ſeiſukoht) kindlaks on muutunud, ſaadakſe niikaugele, et Sajonowi ametlik nimetuſe käſk ilmuda wõib.

Samaſuguſt kokkuleppe ſoowi näib awaldawat ka ühe tähtſama tumeda jõu wäljajaatmine. Mis aga ſellele wastu räägib, on ſiſeminiſtri A. Protopopowi ja uue haridusminiſtri N. Kultſhitski tegewus. Protopopow ſammub endiſt kawatſindlat rada, mida tunnistawad politſei uuenduſe makſmapanemine, ſelle ſihi täideſaatmiſeks kredidi ſaamine ja Siberi läänepoolſete kubermangude ſemſtwo eelnõu, mille järgi walitſus omawalitſuſe eeſtkostjaks jääb. See, mida N. Kultſhitski poolt arwati kindlasti muutuſe alla langewat, — üleminekute ja wäljalaske ekſamide makſmapanemine keſkkoolides, jääb ootamatult endiſeſſe ſeiſukorda. Kr. P. Ignatjewi määrus, et nimetatud ekſamid ärakaotada tulewad, jääb ſelleks kewadeks makſma. Selle kõrwal ſammub N. Kultſhitski aga kawatſindlat taguriuſe rada, mida ſelgemalt walgustawad haridusminiſtri abide kandidatide nimed, nagu prof. Udinſow ja prof. Grikowski. Iseäranis wiimane, kelle teaduslikud tööd politiliste waadetega käſikäes küllalt pilkamiſt leidnud, kõiki tema tegewuſt naeruks muutes.

Kokkuleppe ſoowiſt ſeadusandwate kodadega annab tunnistuſt ka miniſtrite nõukogu eſimehe nime peale awaldatud Kõigekõrgem käſukiri, mis peale ſõja edaſipidamiſe wajaduſe wäeliini ſeljataguſe korraldamiſt ja ſemſtwote woba tegewuſt toonitab. See on palmioksaks, millega ſeadusandwatele kodadele wastu ſammutakſe. Sellega ſaab wiiſt ſeletada ka ſeadusandwate kodade tööde edaſilükkamiſt, et kokkuleppele ſugewamat aluſt ſünnitada. Wiiſt ei ole aga ſee ſuguſi rahwaeſituſe nõuetele wastutulek, weel wähem nende täitmine. Walitſuſe ja ſeadusandwate kodade wahekord jääb igatahes endiſeks tumedaks, millele ainult kawatſindel tegewus ſelguſt wõib anda.

* * *

Eesti Kirjanduſe Seltſi aastakoosolek Tartus oli üks ſuurem ſündmus Eesti elus. Sellel koosolekul anti ſelge pilt meie praeguſeſt kulturliſeſt järjeſt ja ſeati ka edaſpidiſed kawatſuſed üles, mille juure Selts lähemas tulewikus tahab aſuda. Kawatſuſi — neid oli küllalt. Kõneldi pikemalt Eesti ſõnaraamatuſt, odawateſt wäljaanneteſt, raamatukogudeſt. Nende ſeas otſustati ka kirjanikudele auhindu jälle määrama hakata. Peale ſelle peeti koosolekul hulk mitmeſuguſeid kõneſid. W. Ernits kõneles pikemalt ſelleſt, mil ajal ſündiſid Lääne-Soome ja Eestlaste keele kokkupuutumiſed. Teiſed kõnelejad andſid Eesti kirjanduſe ja kujutawa kunsti üle aru. Näitekirjanduſest on ilmunud ainult Johanna Kitzbergi kolm ühejärguliſt näidendit pealkirjaga „Halla-öö". Iga üksiku näidendi juures peatas koosolek pikemalt. Ajaloolirjanduſe kohta ſelgus koosolekul, et aasta jookſul mitu raamatut on ilmunud, mis Baltmaade oluſid ja eestlaſi mitmetpidi walgustawad. Mõned raamatud on ka Wene keeles ilmunud. Iseäranis oleks nimetada prof. Reisneri raamatut „Въ Прибалтiйскомъ краѣ". Meie majanduslise arenemiſe peale heidab kaunis ſelge pilgu J. Kruppi raamat „Eesti kaubalaewa-ſeltſi „Linda" ajalugu. Raamatu wäärtus iſeeneſeſt on ſuurem, kui ainult „Linda" loo kujutamine. H. Prants tähendas koosolekul, et raamat juba palju waremini oleks pidanud ilmuma, ſeſt nüüd on hulk ſelle aja tegelaſi ju ſurnud ja algallikaid wäga raske muretſeda.

Tallinna Wene ſeltskond on wiimaſel ajal pead tõstma hakanud ja ſellepäraſt tuleb Eesti-Wene wahekorra küſimus wastuwaidlematult kõne alla, iſeäranis kui aſi linnawalimisteſſe puutub. Wenelaste uus Tallinna leht „Rewelskoje Slowo" waatab aſja peale kaunis mõistlikult ja awaldab ſoowi eestlastega ſeltſis koostööd teha, kuna Eesti-Wene huwid wastastikku taſakaalus peawad olema. Ka Eesti ajakirjandus awaldas arwamiſt (ta on ſeda aga ka ennemalt mitmele korrale teinud), et ühinemine eestlaste ja wenelaste wahel wäga tarwilik on, ja ka linnawalimiſte ajal on Eesti ja Wene walijad alati üht teed käinud.

Uiume, et nad ka tulewikus teineteiſeſt lahku ei lähe.

* * *

Wäljamaa tähtſamaks ſündmuſeks oli läinud nädalal preſident Wilſoni uus rahukõne, mida ta Amerika Ühisriikide ſenatis pidanud, ning mis kõigile maailmariikide walitſuſtele märgukirjana edaſi antud. Lugejatele on ſelle rahukõne ſiſu tuttaw, ſeit ta ilmus lühendatud kujul ka meie lehes.

Ingliſe ja Prantſuſe wabameelne ajakirjandus ning rohkem kainelt mõtlejad politikategelaſed on peaaegu ühel häälel Wilſoni rahuettepanekuga nõus.

Ainult ſellega ei taheta Pariſis ja Londonis leppida, et ſõda lõpeks ilma, et ei oleks wõitjat ega wõidetut: enne kui rahu teha, olewat ikkagi waja Sakſamaad lõpulikult wõita. Ajalehtede teateid tähele pannes peab aga otſuſele tulema, et kõigeſt wastuwaidlemiſeſt hoolimata on Ingliſe ja Prantſuſe rahwaste meeleolu ning politikategelaſte arwamiſed rahu kaſuks muutunud.

Erapooletute riikide awalik arwamine on peaaegu ühel häälel rutuſe rahutegemiſe poolt.

Greeka aſjadesſe on wiimaſel ajal natuke rohkem ſelguſt ſaanud. Kinnitatakſe, et liitriigid olewat nii mõneski aſjas Greekamaale järele annud, mille eeſt Greekamaa nõuſolemiſt awaldanud liitriikide ſõjawägede julgeolekut Saloniki piirkonnas kindlustada.

Nädala lõpul pidas Jaapani parlamendis Jaapani wälisminiſter parun Motono ſuure politiliſe kõne. Tuleb tähendada, et ſee kõne puudutab peaaſjalikult Kauge-Ida ja iſeäranis Hiina küſimuſt.

Möödaläinud nädalal ſai teatawaks, et Poola uus riiginõukogu on oma tegewuſt alganud; Poola riigi ajutiſeks regendiks wõi aſewaliſtejaks olewat walitud würſt Tſhartoriiski.

Poolamaa ſiſemiſe majanduslise korralduſe kõrwal on uue walitſuſe üleſandeks aſutada Poola ſõjawäge.

* * *

Möödaläinud nädala ſõjaſündmuſteſt ei ole palju üleſmärkida: mitte kuskil wäerinnal ei olnud niiſuguſeid ſündmuſi, mis üleüldiſt tähelepanekut oleks wõitnud. Rohkeſti huwituſt pakkuſid ſiiski wõitluſed Riia all. Päraſt ſeda, kui wenelaſtel jõulu ajal korda läks Miitawi ſihis, Tiruli ſoode piirkonnas mõni werſt ſakslaſi tagaſi ſuruda, algaſid ſakslaſed minewa nädala algul ſüdilt wastupealetungimiſt Tiruli ſoode, Kalnzeemi küla ja Aa jõe wahelises piirkonnas. Selleſt wastupealetungimiſeſt kujuneſid ägedad wõitluſed, mis nähtawaſti kogu minewaſe nädala jooksul edaſi keſtſid. Nagu Wene peaſtaab nädala lõpul teatas, on waenlaſel korda läinud wenelaſi ſelles piirkonnas jälle tagaſi ſuruda põhja-ida poole. Arwatawaſti oli waenlaſel üleſandeks kaotatud ſeiſukohte tagaſi wõtta, mis tal wiſt oſalt juba ka korda on läinud. Mujal ei ole ſakslaſtel õnne olnud, ſeſt wenelaſed on igal pool kõik ta kallaletungimiſed aegſaſti tagaſi löönud.

Nagu arwatakſe, ei ole praeguſtel ſündmuſtel, mis Riia all käimas, tõſiſemat tähenduſt, ſeſt kinnitatakſe, et „wenelaſed ei olewat tahtnudki Riia all tõſiſelt pealetungida, waid olewat Miitawi ſihis pealetungimiſe ainult ſelleks ette wõtnud, et waenlaſt ſundida ſiia oma wägeſid tooma, ſeega takiſtades teda ſaatmaſt wägeſid Rumenia wäerinnale.

Rumenia ſõjawäljal ei ole wiimaſel nädala jooksul midagi iſeäralikku juhtunud. Nähtawaſti on Wene-Rumenia wäed Sereti jõe taha taganenud, kuna waenlane Sereti paremal kaldal wiſt uut kallaletungimiſt ettewalmiſtab, ühtlaſi kindlustades kätteſaadud ſeiſukohte.

Mujal ſõjawäljadel ei juhtunud midagi tähtſat.

Mereſõjaſt oleks nimetada Sakſa ja Ingliſe miinilaewade wahel olnud lahingut, mis Seebrügge juures Hollandi ranna ligidal ette tulnud. Kumbki wastane pole ſeal ſuuremat kahju ſaanud, nii et ſee ſündmus on iſeeneſeſt üsna wäike tähtſuſega, olgugi et teatawad ajalehed ſelleſt ſuurt kõmu püüdſid teha.

Sakſa weealuſed paadid on läinud nädalal jälle kümmekond Ingliſe kaubalaewa põhja laſknud.

Wäljamaa.

Krahw Tiſza kõne Ungari ſaadikutekogus.

Preſident Wilſoni wiimaſe teadaandmiſe puhul pööras oppoſitſion Ungari ſaadikutekogus järelpärimiſega walitſuſe poole. Wastuſeks pidas krahw Tiſza kõne, kus ta muu ſeas järgmiſt ütles:

„Igat rahutegemiſe püüet wõime me ainult terwitada. Sellepäraſt oleme ka walmis oma mõttewahetuſt Põhja-Amerika Ühisriikidega jatkama, muidugi meie lepinguoſaliſte teades ja nõuſolekul. Ungari ſeltskondline arwamine annab ſuurt tähenduſt rahwuslikele põhjusmõttele. Riik wõib aga ainult ſel korral tekkida, kui teataw rahwas ühtlaſe hulgana maakohas elab, millel omad kindlad rahwusliſed piirid on. Kus aga mitu rahwuſt ſegi elawad, ſeal ei ſaa igale rahwale riiki luua. Niiſuguſes kohas wõib ainult ilma rahwusliſe iſeloomuta riik ſündida, ehk jälle jätab kõige ſuurem ja tugewam rahwas teiſte peale oma mõju. Ainult ſeda wiimaſt, piiratud rahwuslist põhjusmõtet on wõimalik täide wiia ja preſident Wilſon tegi täitſa õieti, kui ta nõudis, et igale rahwale waba arenemiſe wõimalus antaks. Ma arwan, et ſee nõudmine kuskil paremini täidetud pole, kui Ungaris, mille riigikorral ſilmapaiſtew rahwusline laad on. Mina arwan, et rohkearwuliſed Lõuna-Ida-Europa rahwad oma püüete täideminekule üksnes Auſtria-Ungari riigi kaudu pääſewad.

Sellepäraſt ühinen ma ka täielikult preſident Wilſoni põhjusmõtetega ja olen walmis ſelleks kaaſa töötama, et nad nii ruttu kui wõimalik täide läheks. Meie jääme oma wälispolitika traditſionidele truuks ja ſeiſame kindlalt ſeljamal ſeiſukohal, kuhu meie ühes oma lepinguoſaliſtega rahuläbirääkimiſte küſimuſe üleswõtmiſe ſilmapilgul aſuſime. Meie oleme walmis kõike tegema, mis aga Europa rahwaſtele rahu kindlustaks.“

Nagu teada, nõuab Wenemaa ajakirjandus, et Auſtria-Ungari ärajaotatud peab ſaama, mida Ungari iſe ka nõudwat. Krahw Tiſza kõne ſelgitab ſeda waadet näidates, kui palju wenelaſtel ſiin õiguſt on, ja kui palju ungarlaſed Auſtria-Ungari ärajaotamiſt ihkawad.

Maawäriſemine Bali ſaarel.

Lõuna-Hiina meres, Bali ſaarel oli tugew maawäriſemine. Maawäriſemine ſünnitas ſuuri puruſtuſi, 50 inimeſt ſai ſurma, 200 haawata.

Greekamaa ja liitriikide wahekord.

Athenaſt teatatakſe, et Greeka walitſus 11. jaanuaril ametlikult kirjaga liitriikide ſaadikute poole on pööranud, milles kõneldakſe, et Greeka walitſus liitriikidel 15. ja 26. detſembril ultimatumi põhjal Prantſuſe, Ingliſe, Italia ja Wene ſaadikute ees wabandab nende ſündmuſte päraſt, mis 18. nowembril maad leidſid (kus Greeka wäed liitlaſte wäeoſade kallale tungiſid, nad ümberpiiraſid ja tuld andſid). Liitriikide lippude terwitamine ſünnib lähemal laupäewal Zappeioni ees, kuſt liitriikide ſaadikud, niiſama ka liitriikide laewaſtiku juhataja oſawõtwad.

Seega oleks Greeka walitſus ſammu aſtunud liitriikide nõudmiſte täitmiſeks. See ſamm on aga täitſa wälispidiſe tähtſuſega, mis Greeka politika pöördumiſt millega ei kindlusta. Greeka wäed on endiſt wiiſi liitriikide ſeljataha koondatud, kuſt nad iga ſilmapilk Saloniki wägede kallale wõiwad tungida. Ja ſeniajani pole Greeka walitſus ühtki ſammu aſtunud, et oma wägeſid lõunapoole tuua, mida liitriigid nõuawad.

Skandinawia poolſaare blokad.

Nagu „National Tidende“ kuuleb, kawatſewat Sakſamaa jaanuari lõpul Skandinawia poolſaart weealuſte paatide blokadi alla panna, et kaubanduslist läbikäimiſt Inglismaaga lõpetada. Sakſamaa walitſuſe ringkondades liikunud ammu arwamine, et Skandinawia poolſaar weealuſte paatide ümber tuleks piirata. Seni ei olewat ſeda ſellepäraſt ettewõetud, et Amerikaga ſel alal tüli wõis tõuſta. Selle kawatſuſe makſmapanemiſega langewad ſiis ka Skandinawia ja Inglis- ning Prantſusmaa wahel ſõitwad kaubalaewad weealuſte paatide kallaletungimiſe alla, mis kaubanduslist läbikäimiſt tubliſti kitſendab. Raskesſe ſeiſukorda ſatub ka Inglismaa läbikäimine Walgemere kaudu Wenemaaga, kuſt Wenemaale ſõjamoona weetakſe.

Wenemaa.

Stürmeri poeg.

Omal ajal uhkuſtas Permi linn ſellega, et tal mitte ainult ülikool ei ole, waid ka weel Stürmeri-peaminiſtri poeg.

Poeg Stürmer ei ole huwitaw mitte ainult ſelle pooleſt, et ta ajalooliſe Stürmeri poeg on, waid ka tema iſiklikud omaduſed ja waimuanded on ſiin tähtſad.

Permis ei teinud noor Stürmer mitte kui midagi ja ei wõinudki teha, ſeſt et ta igaſuguſe töö jaoks täitſa kõlbmatu oli. Ta oli lihtſalt peaminiſtri poeg, kes Permi kubermangu walitſuſe teeniſtuſſe arwatud ja kuberneri majaſt walmis korteri ſai ja peale ſelle hulga palka. Tema mõju aga pidas kohalik rahwas wäga ſuureks.

„Kui ſee kord kätte wõtab ja oma iſale kaebab, ega ſiis nalja ole!“

Teeniſtuſe aſjus käis poeg Stürmer igapäew wäljas, aga mida ta nimelt tegi, ei olnud kellelegi õieti teada. Peaaegu igapäew oli ta joobnud.

Ukskord linna teatris wiibides kutſus ta lauljannat Peſterenkot klubisſe õhtuſöögile.

Sellekohaſe ettepaneku tegi Peſterenkole politſeimeiſter Stratonow, kes aga lauljanna poolt kohe „korwi“ ſai.

Stürmer aga ähwardas terwet näiteſeltskonda 24 tunni jooksul Permiſt wälja ſaata, kui Peſterenko tema kutſet wastu ei wõta.

Näitlejad läkſid kubernerile kaebama. . .

Stürmeri poeg ſaadeti Jakutski ametisſe.

Kardetaw jõulupuu.

Rjaſani kubermangus Sergijewskoe-Borowka külas taheti rahwamajas kohalikkudele laſtele jõulupuud teha. Ettewõte paiſtis aga kohaliku adminiſtratſioni ſilmis kardetaw olewat ja lapſed jäeti ilma jõulupuuta ja jõulukingituſteta.

Kodumaa.

Koolielu Kakiſtes.

Paljudel kehwematel laſtewanematel pole wõimalik praeguſte raskete ning kalliſte aegade tõttu lapſi kooli panna, ſeſt igaüks ei jakſa kulu kanda. Koolilaſte arw on tänawu õpeaaſtal palju wähenenud, wälja arwatud kohalik Ew.-Lutheriuſu keskkool, kus õpilaſte arw endiſelt kaunis rohke on. Wäga kurb, kui noorſugu ilma hariduſeta jääb.

— Kooliraamatutega on kooliõpetajad tihti hädas, ſeſt tarwisminewaid raamatuid pole mitte lähemateſt linnadeſt ſaada. Niiſama on ka kiwitahwliteſt ſuur puudus ning kriidiſt. Ulak.

Eeſti Kirjanduſe Seltſi aaſtakoosolek Tartus.

(Järg.)

W. Ernits'a kõne aine üle „Mil ajal algaſid Lääne-Soome ja Slaawi keelte kokkupuutumiſed“, mis 8. jaanuaril peeti, ſiſaldab lühedas kokkuwõttes umbes järgmiſt.

Kõik Soome-Ugri rahwad aſuwad praegu ſlaawlaſte lähemas naabruſes ehk otſe nende keskel, mille tõttu Slaawi ümbruſe mõju on nii mõnelgi neiſt ſaatuslikuks ſaanud, kuna teiſtes ſee mõju muude kulturimõjudega teatawas wastukaalus on. Ainuükſi Slaawi mõjualuſed on lääne ſoomlaſteſt wepslaſte, wadjalaſte ja aunuſelaſte jätmed, õige ſuurel määral ka ingerlaſed, olgugi, et ſiin teataw Soome ja Eeſti mõju peab arweſſe wõtma. Muidugi on kõik Wolga ſoomlaſed — mordwalaſed, tſheremiſſid, Permi ſoomlaſed — ſürjäänid ja wotjaklaſed, ugrilaſed — wogulid ja oſtjaklaſed pea täielikult Slaawi kulturi mõjualuſed, olgugi et ſiingi näeb wäikeſt mõju Türgi ſugu rahwaſte, iſeäranis tatarlaſte ja tſuwaſſide poolt, mis iſeäranis mordwalaſte juures awaldub. Tatari rahwad on aga iſe jällegi Slaawi kulturi mõjualuſed.

Slaawlaſte naabruſes, kokkupuutumiſtes teiſtegi kulturidega aſuwad ungarlaſed, eeſtlaſed ja ſoomlaſed ühes karjalaſtega. Wene rahwaſt üsna eemal aſuſid liiwlaſed ja aſuwad praegu ſoomlaſed, karjalaſte läbi eraldatuna. Kuid Slaawi ametlik mõju ulatab teatawa määrani üle nendegi.

Ajalooſt teame meie, et eeſtlaſed juba 960 a. paiku wenelaſtele makſu makſid: muidugi oli wenelaſtel juba ſamal ajal kokkupuutumiſi liiwlaſtega, wepslaſtega ja wadjalaſtega. Wolga ja Permi ſoomlaſte ja ugrilaſte juure ulataſid wenelaſed hiljemini, ſiis, kui tugew koloniſatſioni laine Kiiewi würſtiriigiſt põhjaida poole hakkas woogama, kuna laiemate rahwakihtide elutingimiſed Kiiewi würſtiriigis majanduslikult ja ühiſeluliſelt olid õige halwaks läinud.

Rahwaſte kokkupuutumine jätab keeltesſe jälgi peaaſjalikult laenſõnade kujul.

Need laenud kannawad mõnel puhul õige ſelget märki ajaſt, mil nad laenati. Aſi on ſelles, et üksikud keeled arenewad oma häälikute, ſõnakujude ja lauſeehituſe pooleſt igaüks iſe moodi ja iſeſuguſe kiiruſega, mille tõttu laenſõnas mõnigi joon alal püſib, mis laenuandjas keeles juba kadunud, kuna laenuwõtja keel ſeda muutnud pole.

Soome keeled muudawad oma kuju wäga pikalt ja ſellepäraſt wõib neid õiguſega wanade wormide muuſeumiks pidada.

Ka Slaawi keeleſt laenatud ſõnade hulgas leidub mõni õige wana, umbes paarituhande aaſtane. Need on ſõnad, kus Lääne-Soome keelis on k ja g praeguſte Slaawi keelte tsh, ts, sh ja z aſemel (ſama nähtus on tuttaw Ladina, Rooſi, Wadja ja muiſtki keeliſt). Need ſõnad on: Eeſti (härja) ike (Slaawi иго, gen. ижесе), kimalane (metsmeſilane) (Wene чмель, шмель), kääw (Wene цѣвка) ja kere (Slaawi чрѣво) ühes nende wastawuſtega muis Lääne-Soome keelis. Samuti on ka Tweeri kubermangus leiduwa Seliger-järwe teine nimi Селижар prof. Sobolewſki arwates ühis-Soome keeleſt Ühis-Slaawi keele juba ſel ajal laenatud, kus Slaawi ge oli weel sha : ks muutumata: nimi Seliger on aga hiliſem laen.

On weel teiſi ſõnu eſitatud, kus Lääne-Soome k wastaks Slaawi tsh, ts, sh ja z : d, kuid need on kõik wäga küſitawad ja ſelle tõttu tagaſilükatawad.

On weel muidugi laenſõnu, mis wõiksid oma kuju pooleſt olla laenatud Ühis-Slaawi keeleſt, mis aga ka hiliſemad wõiſid olla — Wana-Wene keeleſt. Need ſõnad on: ſundja (Wene судья), koonal (Wene кудель), uud (Wene уда): mähk (?) (Wene мязга), wärten (Wene веретено, Alg-Slaawi вертено), warblane (Wene воробей), kalſud (Wene колоши), kaatſad (Wene гачи), tuhkur (Wana-Wene дъ-хорь), luſik (Wana-Wene лъжька, Wene ложка), wõlu (Wene волхв), ſirp (Wana-Wene сьрпъ, praegune серп), piird (Wana-Wene бьрдо, praegune бердо) jne. Iſeäranis wana näib neiſt koonal olewat, milles Alg-Slaawi pikk ninahäälik on ſäilinud. Igatahes ei ſaa aga nende ſõnade peale pearõhku panna laenude oletamiſel Ühis-Slaawi keeleſt, nagu ſeda teewad akad. Schachmatow ja prof. Sobolewſki.

Millal lõppes Ühis-Slaawi aeg? Akademik Schachmatowi arwates umbes IV.—V. aaſtaſajal p. Kr., prof. Sobolewſki arwates II. aaſtaſajal p. Kr. Kindlaid kronologiliſi tõenduſi ſelle kohta ei ole — ſeda peab järeldama neiſt wähe hiliſemiſt teateiſt, mis meil on ſlaawlaſte laialirändamiſe kohta omaſt algkoduſt, mis nähtawaſti Wisla jõe ümbruſes oli.

K ja g pehmendamine ehk palataliſatſion pidi aga juba Ühis-Slaawi ajal ſündima, ſeſt ſee on ühine kõigile Slaawi keeltele. See ſündis kahel korral: eſimeſel korral pehmendaſid eſiwokaalid e, i, ĭ, ь tſh-ks ja g ſh-ks, teiſel korral, wähe hiljemini tekkinud ѣ k ts-ks ja g z-ks. Teine k ja g palataliſatſion pidi prof. Sobolewſki arwates umbes I. aaſtaſajal p. Kr. ſündima, nagu ſeda näitawad paar Germani keeleſt laenatud rahanimetuſt, milles ſee pehmenemine on ſündinud, kuid mis aga Kr. ſündimiſeſt mitte wanemad ei ſaa olla, ſeſt umbes ſel ajal wõiſid germanlaſed roomlaſtelt metallraha tundma õppida.

Eſimene k ja g palataliſatſion pidi ſiis juba enne Kr. ſündimiſt olema. Selt ajalt ongi eſitatud laenſõnad: ike, kimalane, kere ja Сенижар enne eſimeſt palataliſatſioni, kääw enne teiſt.

Kus kohal olid need kokkupuutumiſed lääne-ſoomlaste ja ſlaawlaste wahel? kui kaugel, on raske ütelda. Prof. Sobolewſki arwab, et niihästi ühis-ſoomlaste kui ka ühis-ſlaawlaste algkodu umbes Seligeri järwe paiku üksteiſele õige lähedale tuli — ühisſlaawlaste oma muidugi lõuna-ohtu poolt, ühis-ſoomlaste oma põhja poolt. Nähtawasti pidi kokkupuutumine ſündima läbi leedulaste, nagu ka gootlaſi arwatakſe läbi leedulaste ühis-ſoomlasteni ulatanud. Leedulaste wöö on wanemil aegil pea Moſkwani ulatanud, nagu ſeda Peetrilinna ülikooli eradotſent M. Vasmer kohanimede põhjal arwab wõiwat oletada.

Tagaſilükataw on akad. Schachmatowi arwamine, nagu oleks ühisſoomlaste algkodu Wolõnias, oſalt koguni Ida-Galitſias olnud, leedulasteſt lõuna pool, ja nagu oleksid eſimeſed Soome-Slaawi kokkupuutumiſed Wislaſt ida pool ſündinud, kuhu ſlaawlaſed oleksid umbes II. aastaſajal p. Kr. ajunud Schachmatowi oletatud eſimeſeſt algkoduſt, Kuramaalt. Selle arwamiſe ainukene tõſine pooltõendus, Irani laenſõnade olemasolu Lääne-Soome keelis, ſeletab palju waraſemiſt kokkupuutumiſiſt iranlastega, juba Soome-Mordwa, Soome-Permi ja Soome-Ugri ajal. Selle arwamiſe wastu aga kõnelewad kõik ſeniſe Soome-Ugri keeleteaduſe tõekspidamiſed.

Wanemid Slaawi laenuſid on Lääne-Soome keelis palju wähem, kui Leedu ja Germani laenuſid. See tunniſtab ſlaawlaste ja läänesoomlaste waraſemate kokkupuutumiſte tühiſuſeſt ja juhuslikkuſeſt. Slaawi laenudele on wõõras Leedu laenudele omane intimſus — kauema rahwaste üheselamiſe tagajärg — kus iſegi kehaoſade nimeſid wõõraste ſõnade wastu ümber wahetati: kael, hammas ja reis on Leedu laenſõnad. Slaawi laenud ei eſita meile ka niiſuguſt riiklikku ja ühiskondlikku kulturi, nagu Germani laenud, millede hulka kuuluwad kuningas, riik, kihelkond jne. Ala, milles ſlaawlaste poolt tubliſti näib mõjuſid tulnud, on kudumistööstus. Selleſt tunniſtawad ſõnad kääw, piird, koonal, wärten, paaſe (Wene пасмо), ſukul (Wene сукала), Lõuna-Eesti tſolohk, Kodawere ſuruk (Wene челнок), Lõuna-Eesti niitſed (Wene ниченки); need on muidugi ſuurem oſa hiliſemat algupära. Teine ala, kus Slaawi mõju märgataw, on keedukunſt ja toidud, milleſt tunniſtawad ſõnad piirak (Wene пирог), kiisſel (Wene кисель), kama (Wene комы), kwaſs (Wene квас), kali (Wene калья: laen Türgi keeliſt).

Nii wõib kindlaks pidada lääne-ſoomlaste ja ſlaawlaste kokkupuutumiſte alguſt juba Kristuſe ſündimiſe paiku, wastu prof. Mikkola, Dr. Kalima ja M. Vasmeri ſeniſtele arwamiſtele, et Lääne-Soome keelis on laenuſid ainult Wana-Wene keeleſt, nii ſiis mitte enne 700 a. p. Kr.; ike ja kimalane ſõna Slaawi algupära keelis prof. Mikkola lihtſalt ſel põhjuſel, et need laenud oleksid ſel korral „wäga wanad". Prof. Setälä, kes ſeni umbes Mikkola ſeiſukohal oli, ſiiski teatud kahtlustega, on tänawu ſügiſel kindlalt eelpool eſitatud ſeiſukohale aſunud, nagu ta Soome-Ugri Seltſis Helſingis 2. detſ. 1906 (u. k. j.) peetud kõne ajalehe-referatideſt wõis lugeda.

Pealinna teated.

Eesti teatri aſutamiſe küſimuſe asjus peeti eila õhtul hra Orſingi juhatuſel Laenu-Hoiu-Ühiſuſe ruumides wäikene koosolek ära. Et wäga wähe iſikuid koosolekule ilmunud oli, ſellep. ei tehtud mingiſuguſeid otſuſi, waid arwati tarwilikuks lähemal ajal uus ſuurem koosolek kokku kutſuda. Koosolekul awaldatud mõtete juure tuleme ühes lähemas numbris tagaſi.

Kohaliſe Hariduſeſeltſi 1. jaoskonna peakoosolek on, nagu meid teatada palutakſe, 22. jaanuaril ſ. a. kell 4 p. l. oma ruumides (Ушаковская 12).

P. E. H. S. 5. jaoskond paneb laupäewal 28. ſkp. „Komödia" teatriſaalis näitemängu õhtu toime. Ettekantakſe ſeekord Chr. Rutoff'i algupäraline näidend „Kahepaikſed" proua Tago-Põdrami juhatuſel. Trükitud pidueeskawa wõiwad ſoowijad harilikkudeſt piletite eelmüügi kohtadeſt ſaada. Kes oma adreſſi 5. jaoskonna kooli (W. Saar, Keſk-prosp. nr. 59) ſaadab, ſaab eeskawa posti kaudu koju kätte. —a—

Jaani kiriku ſiſemiſe laen. 1. kuni 14. jaanuarini ſ. a. on Petrogr. Eesti Jaani kiriku 3. hypotegi kustutamiſeks järgmiſed ſiſſemakſud tehtud:

Kinkinud:

	rbl.
Hr. M. Koik	500
„ Ernſt Lepikſaar	500
„ Wennad Alekſander ja Auguſt Mattiſen	300
„ Johan Jänes	100
„ Jaan Jõggi	100
„ J. Säck	100
„ H. Wegmann	100

Laenanud:

Hr. Ernſt Lepikſaar	2000
„ Wennad Alekſander ja Auguſt Mattiſen	1500
„ K. Didwig	500
„ Ed. Roſs	500
„ A. M. Lanter	500
„ Osw. Sepp	500
„ K. Wiita	500
„ M. Piskop	500
„ Wennad A. ja G. Waher, kokku	500
„ J. Ruth	200
„ G. Watſel	200
Neiu E. Dunapuu	100
Hr. M. Kruſealle	100
„ A. Grauen	100
„ J. Simpmann-Wambola	100
Pr. E. Simpmann-Wambola	100
Hr. G. Loot	100
„ Alb. Org	100
„ J. Wendt	100
„ J. Wolde	100
„ W. Triemann	100
„ K. Rupſki	100
Endiſte annetega ühtekokku: kingitud	7100
laenatud	27500
Üleüldine ſumma	34.600

Raha wastuwõtmiſe kohad on järgmiſed:

1) Jaani kiriku õpetajate kantſeleid, Офицерская 54. 2) Põhja Wastastikune Krediitühiſus, В. Конюшенная 10. 3) Eesti Laenu- ja Hoiuühiſus, Итальянская 5. 4) Kaubamaja E. Kinkmann ja Ko., Гороховая 17.

Kõikidele ſeniſtele annetajatele ſüdamelikku tänu awaldades, loodab kiriku nõukogu, et ſeniſtele lahketele annetajatele uued järgnewad, nõnda et wõimalus awaneb kiriku 3. hüpotegi wõlga kustutada. x.

Italia ſaatkond pealinnas. Eila jõudis pealinna Italia ſaatkond, Italia walitſuſe poolt Wene-Italia kaubawahetuſe tingimiſi tundma õppima. Saatkonnal on ülesandeks teid leida, kuidas mõlema riigi waheliſt kaubandusliſt läbikäimiſt elustada.

Laulusõprade tähelepanemiſt juhin weel kord 7. jaoskonna laulukoori tegewuſe peale. Lauluproowid on pühapäewiti, kell 4 p. l., jaoskonna kooliruumides (Выб. ст., Варваринская ул., 11, teiſe korra peal, tramwai nr. 10, Михайловская пл.). Kawatſuſel on ſuurem kontſert ja wäikſemad pidud, nii ſiis tööd rohkesti.

Pööran iſeäranis meeste poole, toetuſt tenoridelt ja basſidelt ootes: uſun, et pealinnas, kus ſajatuhande eestlaſe ümber elamas, niipalju meeshääli peaks leiduma, kui 2—3 laulukoorile tarwis läheb; uſun ka, et huwitus laulu wastu weel lõppenud ei ole, armastus ka, — on ju Eesti rahwas kui „laulu armastaja" tuttaw! Wõi on ehk praeguſe põlwe huwi mujal kui laul, muuſika?!

Koorijuhataja P. Penna.

Päewaſündmuſed.

Mõrtſukate jälgile ſaadud.

Kinni on wõetud mõrtſukad, kes Morskaja uul. weriſe kuriteo korda ſaatſid. Mäletawasti tapeti ſeal üks õpipoiſs ära, kuna teine elukardetawalt haawata ſai. Mõrtſukad on alaealiſed, üks Petrogradi kaupmehe poeg J. Einbinder, teine Sablotski. Teo kaasteadja oli töökoja tööline Drosdow, kelle õpipoiſs toibudes ära tundis.

Mõrtſukatel oli ſihiks tulekindlat kappi, kus raha hoiti, lahti murda, et nad aga ſellega toime ei ſaanud, ſiis pidid nad wäheſe ſaagiga leppima.

Were hinnaga röõwitud ſaagi müüſid mõrtſukad Alekſandri turul 45 r. eeſt ära.

Petiſe kinniwõtmine.

Uue-Tihwini naiskloostri ſõitis keegi noor daam, kes wäga kõrgeſt ſooſt pidi olema ja keda ſiis ka ſellekohaſe auga wastu wõeti. Daami jutule ilmuſid kloostri eestſeiſja ja paljud waimulikud. Õhtul aga tulid politſeiametnikud kloostri ja wõtſid daami wangi, kes, nagu ſelgus, eneſele ſihiks oli ſeadnud, kloostrit waatamas käies ſuuremat warguſt toime panna.

Bolotina-Martſinkewitſhi kohtuaſi.

Neljas kohtupäew.

Kohtuasja, mis alguſes wähe inimeſi kokku tõmbas, on weerupikkuſed, üksikasjaliſed kirjelduſed ajalehtis küllalt kõmutõotawaks jõudnud puhuda, nii et nüüd juba kohtuſaalis tung walitſeb. Jätkatakſe tunniſtajate ülekuulamiſt. Bolotina ema tunnistusteſt teewad eksperdid otſuſe, et kaebealune tingimata wäljaſurewaſt perekonnaſt pärit on. Iſa ſüfiliſehaige, wanaiſa parandamatu joodik, õdede-wendade hulgas on kolm küürakaſt, üks waimuhaige. Lapſepõlwes on Bolotina pea peale kukkudes nii raske haawa pähe ſaanud, mis wõimatuks tegi temale edaspidiſe õppimiſe, ta on ainult gümnaſiumi kolmandama klasſini jõudnud. Armukadedus awaldus B. juures haiglaſelt; makſis mehel ainult uulitſal kedagi naisterahwaſt teretada ehk kellegiga ſõna rääkida, ſiis oli tagajärjeks äge ſõnawahetus abielurahwa wahel.

Korra ſõitis mees ära, kirja maha jättes, et ta jäädawalt naiſeſt lahkub. See teade awaldas aga niiwõrd rasket mõju B. wanema poja peale, kes oma iſa wäga armastas, et Bolotina poja haiguſe päraſt ſunnitud oli meeſt telegrammi kaudu tagaſi kutſuma.

Martſinkewitſchi kirjad ſattuſid kohtu kätte Bolotina mehe wandemurdmiſe tõttu. Et Bolotin oma tõotuſe Martſinkewitſchi wastu murdnud, ſiis loeb ka wiimane end antud ſõnaſt wabaks ja lubab kohtule weel ütlemata jäänud tunniſtuſi anda. Loetakſe aga üleliigſeks raskelt kaiſutud ohwrit rääkimiſeſundmuſega weel enam erutada.

Tunniſtajate ülekuulamine on lõpetatud ja algawad poolte kõned, kuid kohtuotſus jääb järgmiſeks istumiſeks.

Päewauudiſed.

Kõrgemad ametnikud.

Kõigekõrgema käſukirjaga walitſewale ſenatile nimetatakſe riiginõukogu liige õuemeister Sergei Saſonow Inglismaa ja Iirimaa ſaadikuks, riiginõukogu liikmeks ja õuemeiſtriks edaſijätmiſega.

Senator ſalanõunik Tſhaplinski nimetatakſe Kõigekõrgema käſukirjaga riiginõukogule riiginõukogu liikmeks 1917. a. peale, ſenatoriks edaſijätmiſega.

Walitſuſe ringkonnad.

Tunaeila oli oktobristide rühma eſitajate koosolek, kus praeguſt poliitiliſt ſeiſukorda arutati. Arutades riigiwolikogu eelarwekomisjoni tööde alguſt, ſeletaſid pahempoolſed oktobristid, et duuma eelarwekomisjoni wõimupiiridesſe ei kuulu riigi eelarwe arutamiſe tagaſilükkamine poliitilistel põhjustel. Seſt eelarwe komisjon, kes riigiwolikogu peakoosoleku tööd ettewalmistab, on kohustatud 1917. a. riigi eelarwe läbiwaatamiſele aſuma, ja peab ſelleſt riigiwolikogule aruande ära andma. Duuma enamus otſustas ſeda ſilmaspidades, et walitſus kawakindlalt rahwaeſituſe ſoowe ja nõudmiſi eitab, 1917. aasta eelarwet koguni ſuuruſes tagaſi lükata, mis walitſuſt wiimaſt kinnitatud eelarwet tarwitama oleks ſundinud. Nagu oktobristide rühma eſitajate koosoleku otſuſeſt näha, aſub rühm natukene teiſtſuguſel arwamiſel. Mitte asjata ei olnud wiſt ka nüüdne ſiſeminister A. Protopopow pahempoolne oktobriſt.

„Birſh. Wed." teab tõendada, et endine wälisminister S. Saſonow, kes Inglismaa ſaadikuks nimetati, ametliku käſukirja peale waatamata omale kuuliſt pealinnas wiibimiſe luba tahab paluda. Saſonow ſõitwat Inglismaale alles peale ſeadusandwate kodade tööde alguſe. Wiſtiste tahab Saſonow walitſuſe ja ſeadusandwate kodade wahekorra üle kindlale otſuſele jõuda, milleſt ka tema ſõit Inglismaale oleneb. Saſonow teatanud oma ſõpradele, et ta Wene-Ingliſe kaubanduſe palati eſimeheks edaſi tahab jääda. Sellepäraſt on wäga wõimalik, et ta põhjustel, mis walitſuſe ja ſeadusandwate kodade wahekorraſt oleneb (kui walitſus ſeadusandwate kodade nõudmiſtele wastu ei tule), oma ſaadikuks nimetamiſt wastu ei wõta. Selleſt on aga näha, et walitſus tõesti mingiſuguſele kokkuleppele rahwaeſituſega tahab aſuda.

Walitſuſe tegewus.

Endine ſiſeminiſtri abi W. Balz olewat Punaſe Risti peawalitſuſe ettepaneku wastu wõtnud nimetatud aſutuſes tööle aſuda. Ühes ſellega aſuwat W. Balz kaelakohtu õiguſe läbiwaatamiſe ja uuendamiſe komisjonis tööle, kuna ſenatorina ſenati eſimeſes departemangus tegew jääb olema.

Nagu teada, kawatſetakſe trükiwalitſuſe ülemat prof. Udintſowi haridusminiſtri abiks nimetada. Trükiwalitſuſe ülemaks ſaawat prof. Udintſowi aſemel A. Katenin, kes ſelles ametis juba ſiſeminiſtri A. Maklakowi aegus oli ja kuſt ta miniſtrite nõukogu liikmeks nimetati. Selle aja jooksul on neli uut ſiſeminiſtrit olnud, kuna wiienda, A. Protopopowi, aegus Katenin jälle endiſele kohale pääſeb.

Peaminister würſt Golitſõn on praegu deklaratſioni kokkuſeadmiſega ametis, mida ta ſeadusandwate kodade awamiſel 14. weebruaril ettekanda tahab. Selle ſihiga pööras peaminister üksikute miniſtrite poole, et nad jaanuari kuu lõpuks nende küſimuſte üle oma arwamiſe awaldaks, mida nad riigiwolikogus awaldada tahawad. Ühes ſellega tähendas würſt N. Golitſõn, et deklaratſioni põhijooned ſellele käſukirjale peawad tugema, mis Kõigekõrgemalt poolt miniſtrite nõukogu eſimehe nime peale awaldatud. Iſeäraliſt tähtſuſt antakſe ſelle deklaratſioni kohale, kus walitſuſe ja ſeadusandwate kodade wahekorraſt kõneldakſe. Soowitakſe kuna heatahtlikku, otſekoheſt wahekorda. Ettetoodud üksikute miniſtrite waated ja arwamiſed tulewad iſeäraliſel miniſtrite nõukogu koosolekul arutuſele.

Mitmeſuguſed kawatſuſed.

Turkestani kindral-kuberner Kuropatkin palub telegrafi teel, et Taſchkendis ja Sõr-Darjani maakonnas uus korteriüüri kõrgendamiſe kitſendusſeadus makſma pandaks.

Kohtuasjandus.

Tunaeila oli riigiwolikogu ſaadiku P. Miljukowi ülekuulamine Sergei Prohoſhi teadaande puhul, et Miljukowi elu kallale taheti tungida. Ülekuulamine kestis pealinna ringkonnakohtu prokuröri poolt 3 tundi ja oli peaasjalikult pühendatud Miljukowi korteri ſeiſukoha uurimiſele, mis Prohoſhi ſeletustele wastas.

Rahaasjandus.

Rahaministerium töötab praegu uue waranduſemakſu projekti wälja. Projekti langeb makſu alla igaſugune warandus, liikuw ja liikumata, wäljaarwatud korteri ſiſſeſeade. Uue makſu aluſeks on waranduſe tõelik wäärtus, kus juures waranduſe ſiſſetulekut arwesſe ei wõeta. Peale igaſuguste waranduste langewad makſu alla ka igaſuguſed kapitalid, mis pankades hoiul, tööstusliſed ja kaubandusliſed ettewõtted, wäärtasjad jne. Makſu protſent pole weel kindlalt määratud. Kawatſetakſe makſu 1/2—1 protſendi ſuuruſes waranduſe hinnaſt wõtta. Uue makſu projekti wäljatöötamine ſünnib kiirendatud korras, ja tulewat weel käesolewal ſeadusandwate kodade istumiſejärgul läbiwaatamiſele.

Omawalitſus.

Siſeministerium kawatſewat ſemſtwowalimiſi edaſilükata kogu Wenemaal, mitte üheks aastaks, nagu enne kawatſeti, waid ſõja lõpuni. Põhjuſeks on asjaolu, et ſuurem oſa ſemſtwotööliſi ſõjawäkke on kutſutud. Ka kohe peale ſõja lõppu ei olewat walimiſi oodata, ſeſt et kogu ſõjawäge korraga koju ei lasta, kuna ſarnaſel korral kawakindlaid ja tagajärjekaid walimiſi ette ei ſaa wõtta.

Toitluſeasjandus.

Suhkrutööstuſe eſitajad pöörasid palwega põllutööminiſtri poole, et ſuhkru kindlaid hinde kõrgendada tuleb. Oma palwet põhjendawad ſuhkrutööstuſe eſitajad tööjõu, küttematerjali ja tooresainete kallidusega. Suhkrutööstuſe eſitajad tõendawad, et ſuhkur neile omale 30—40 protſenti rohkem makſab, kui kindlad hinnad ſeda määrawad. Samaſuguſes ſuuruſes paluwad wabrikandid kindlaid hinde tõsta. Küſimus tuleb põllutööminiſtri oſawõtmiſel Kiiewis arutuſele, kus ſuhkrutööstuſe eſitajate koosolek ärapeetakſe.

Wäeteenistuſest.

Siſeminiſterium ſeletas ſõjaminiſteriumiga kokkuleppimiſe järgi, et walgepileti mehed, kes järelwaatuſel mitte täitſa kõlbulikkudeks tunnistati ja ſellepäraſt 2. järgu maakaitſewäkke arwati, wiibimata wäeteenistuſe kohustetäitmiſele tulewad panna, niiſama nagu need walgepileti mehed, kes täitſa kõlbulikuks tunnistati. Ajapikenduſt ſaawad nad üleüldiste walgepiletimeeste määruste järgi. Need walgepileti mehed, kes kõlblikuks tunnistati, ſaawad uue määruſe kohalejõudmiſeni ajapikenduſt ſamaſuguſtel tingimistel, nagu ſeda 2. järgu maakaitſewäelised ſaawad.

Ajakirjandus.

Omal ajal awaldas hulk kuukirja „Letopisſi“ lugejaid protesti Schaljapini mälestuste awaldamiſe kohta nimetatud kuukirjas. Nüüd teatab „Letopisſi“ kaastööline N. Nikandrow, et kuukirja kaastööliſtest oſa lahkub, ſest et Makſim Gorki Schaljapini mälestuſi kuukirjas awaldama on hakkanud.

Walgepileti meeste järelwaatuſe edaſilükkamine.

Siſe- ja ſõjaminiſteriumite kokkuleppimiſe järgi tunnistati tarwilikuks käesolewa aasta ſügiſeni 1915. aasta 18. nowembri ſeaduſe põhjal edaſilükata nende walgepileti meeste järelwaatuſt, kes 1879. aasta 1. oktobri ja 1888. aasta 30. ſeptembri wahel ſündinud. Nimetatud aastatel ſündinud walgepileti mehed käiwad 1901—1909. aasta kutſe alla, missuguste järelwaatus 15. jaanuaril pidi algama.

Toimetuſele ſaadetud raamatud.

Jmede maal. A. Rennikow. Tõde Baltikaſlastest. VII—VIII anne. Hind 30 kop.

Seltſiteated.

Haridusſeltſi 7. jaosk. Täna kell 2 p. l. eestseiſuſe koosolek koolruumides ja kell 4 laulu harjutus.

Tänaſel lehel on „Pealinna Teataja“ ſeinakalender kaaſas.

Wälj. Kirjast. Oſaüh. „Ühiſelu“.
Wastutaw toimetaja **H. Prels**.

„Pealinna Teataja“ üksikuid numbrid müüakse järgmistes raudteejaamades: Narwas Rakweres, Tapal, Tallinnas, Tartus ja Walgas.

Jaanuaril 1917. a. hakkab ilmuma

kaswatusteadline kuukiri

„Kaswatus ja Haridus“

Wäljaandja: E. Nooreſoo Kaswatuſe Selts Tartus (wolinik J. Tõnisſon). Toimetaja. koolijuhat. P. Põld.

Tellimiſe hind: aastas postiga 4 rbl., postita 3 rbl., rahwakooliõpetajatele 3 rbl.

Tellimiſed juhitagu kuukirja toimetuſſe Fortuna uul. 6, wõi „Postimehe“ raamatukaupluſſe Tartus.

Üksik nummer (proowinummer) 40 **kop.**

Pet. pool Suur pr. 43 **Dr. Gorowitz**

Iga päew kella 10—1 ja 5—9 pühap.: kella 10—2 p.

Tripper — Naha — haigused ja — ſöetus. — **Siſilis**

[illegible]

DR. A. KRAMNIK.

Siſiliſe, tripperi ja kõrwalhaiguſe arstimine.

Pühapäew. 3—5 p. l.
Wastuw. igap. k. 6 p. l.—11 õ.
Nahwemat. kättesaadaw.

606 **Wosneſenski pr. 28** Kõnetr. 633—28. **914**

Dr. Grünberg, Знаменская 2, уг. Невскаго. Kella 9—12, 6—10 õht. Naist. eraldi. Terawa kronik. tripperi ja **Siſiliſe 606-914** ſpetſ. arstimine. Suguorg. korrat., ſchanker. Uus arstimiſe ja järeluur.-wiis.

August London

Kunſthambad, parand., ümbert., kuld, kautſhuk. Lõnaluud, kroonid. Столярный пер. 9 кв. 4. Телеф. 6-81-66. Пріемъ съ 10 у. — 8 ч. в.

Фельдшеръ латышъ оказыв медицинскую помощь по венерическимъ болѣзнямъ не дорого и добросовѣстно. Невскій 66, кв. 26. 7—10 в.

Спасская лечебница

Садовая 42, уг. Сѣнной, тел. 408—79. Nõu 75 k. Haigete wastuw. eriarst. poolt k. 9 h.—10 õ. Siſem., lapſ. 9 h. —9 õ.; ſeedim. kõhuh. 10—5, 5—9õ.; naiſter., ämmapr. 10—5, 7—9 õ.; lõik. 11—2, 4—7; kõrw. kurgu, nina 11—2, 6—8; ſilmahaig. prill. 11—12½, 6—8; hüpn. eri. haig., üdi kuiw. 11—2, 5—7; ſuguh., trip. ſiſ. 606—914 9 h. 10½ õh. ſöuet., ſiſeprits. ſoon. **ilmawaluta. Hamba haig., kunſtl. hambad** 9 h. —9 õ. **Röngenpanem.** Alaliſed woodid. Kõik haig. peale külgehak. Waimuh. operatſioon ja ſünnit.

Zanderi institut

Rootſi wõimlemine aparatidel; maſſerimine, wibration, elektriſerimine. Kuiwad õhu-wannid. Eri arstimine reumatism., jooksjast, neuralogiast: **kõhu kinnisſekust, raswaminekust. unepuuduſest;** arstimine kuiwaſt olekuſt; kuulihaawade ja põrutuste järeldusest. Петроградъ, Казанская № 5, тел. 446—12. — Siſeniste haiguste asjus wastuw. äripäewadel kella 2—6.

Kunsthambad

wastuw. k. 6—10 õht. laup. ja pühap. k. 10—6 p. l. Офицерская 9 кв. 7. Kõnetr. 183-38. **A. K. Toom.**

Maksuta arstim. ja wäljatõmb. **hambaid**

kunſthambad.—Ainult maks materj. eest **A. S. Nemtzewi** Hamba kliinik. Садовая 18.

A. Jansoni

raamatupidamise kursused

Демидовъ пер. 5. — — **Jaoskond,** Невскій 50.

Õpetuse algus õhtustel kursustel ja päewastel gruppedel 10. jaanuaril

Kursuste lôpetajatele soowitatakse kohad.

Kaub. märk on fin. Kaub. ja T. dep. poolt mitm. kujul

Ankur Pain - Expeller

ankruga.

Kaubam. R. J. Weiss ja Ko. enne F. Ad. Richter ja Ko.

Õige abinõu reumatismi, kondiwalu, külmetamiſe ja influentſa wastu.

Müüdakſe kõikides paremates aptekides ja apteki magaſinides. — Hoidke järeltehtud kauba eest. Ostmiſe korral palume tähelepanemiſt pöörda meie pakkimiſe wiiſi ja firma peale. — Hinnakirjad ja broſchürid ſaadetakſe hinnata laiali.

Kaubam. R. J. Weiss ja Ko. enne F. Ad. Richter ja Ko.

Petrograd, Nikolaewskaja nr. 14.

Tööstuſe ja kauband. Miniſt. all olew

autojuhtide-mehanikuste kool

Kiirendatud ettewalm. kawa. Troitskaja 21, kr. 11, kõnetr. 203-23. Operaha wõib jaokaupa maksta. Haawatutele ja põgenejatele hinna alandus.

Maikki Kurikka

Soome kohakuulamiſe kontor. Soowitab teenijaid kõigeſuliſt. Уг. Владимірск. и Загородн. пр. 1, кв. 3, съ улицы. Soow. ükſiteen. kõik rahwuſes wäljawalik., iſikl. ſoowitustega wiim. kohaſt. Siia nõutakſe teenijaid. Tel. 282-32.

Inſeneri juhatuſel walitſuſe poolt kinnitatud

schofferite kool.

Sõitmiſe kiirel ära õpetam. Maks õpetuſe eest 85 rbl. Jaokaupa maks on wõimalik.

Garash Central

Wosneſenski nr. 3, telef. 527—08.

Juurdelõikuſe ja õmbluſe kurſuſed.

J. Lenow.

Was. Saar., 3 liin, nr. 10, kort. 1. Tel. 402-17. Kõige uuema Pariiſi metodi järele õpetatakſe lühikeſe aja sees amet kätte. Teenistuſes olewad wõiwad ka pühapäiwiti õpetuſt ſaada. Sealſamas müüakſe ka kõige uuemaid moodilehta ja ſchnittiſid walmis ja tellimiſe peale. Seletuſed ka Eesti keeles.

Otsawad

kirjaladujad

kes Linotyp maſinatel tööd põhjalikult tunnewad, leiawad keſtwat teenistuſt kroonutöödel „Ühiselu“ trükikojas, Tallinnas, Brokusmäel 1.

Neile, kes Wene keelt põhjalikult ära õppida tahawad, ſoowitame järgmiſi odawa hinnaga kroonitud töid:

В. Чернышевъ.

Правильность и чистота русской рѣчи. Выпускъ I. Фонетика. Hind 1 r.
„ II. Части рѣчи. H. 250 k.

Законы и правила русскаго произношенія. Hind 180 k.

Lugemiſeks huwitaw raamat **Русская Муза.** Hind 175 k, kuhu kokku korjatud on Wene paremate kirjanikkude luule pärlid.

Saada **„Ühiselu“** raamatukaupl. Офицерская 5.

Tarwitatakſe

tiſlerid mööbli töö peale. Tiſleri töötuppa Разстанная 2.

БЫСТРО и легко научаю говорить и писать по-русски и нѣм. Тамбовск. 35, кв. 1, тел. 426-81. Сильдъ.

Karjatalitajat

(Futtermeister) on kohe tarwis, 1000 r. a., kütte ja walgustuſega, peale ſelle wäikſed ſiſſetulekud. Сѣверн. Общ. Взаимн. Кредита. Б. Конюшенная 10.

Petr. Eesti Spordi Selts „Kalew“
Obwodnõi kan. 1/11. Wosneſenski pr. nurgal

Pühapäewal, 15. jaan. ſ. a.

Aasta-peakoosolek

Päewakord:

1. Koosoleku juhataja walimine.
2. Uute liikmete wastuwõtmine.
3. 1916. aasta aruande kinnitamine ja 1917. aasta eelarwe wastuwõtmine.
4. Walimiſed.
5. Mitmeſuguſed läbirääkimiſed.

Hakatus kell 3 peale lõunat.

Palutakſe kõiki liikmeid ilmuda.

Petrogradi põllumajanduſliste ſaaduſtega kauplew oſaühiſus

„PRODUKT“

15. jaanuaril ſ. a. kell 4 p. l. oſaühiſuſe kontori ruumides (Spasſki pereulok 3)

erakorraline peakoosolek

Päewakord:

1. Koosoleku juhataja ja kirjatoimetaja walimine.
2. Walimiſed:
   a) 1 juhatuſe liige tagaſi astunud L. A. Aroni aſemele.
   b) 2 juhatuſe liikme kandidati tagaſiastunud O. J. Sepp ja J. A. Sarowi aſemele.
3. Juhatuſe liikmete kohustuspiiride kinnitamine.
4. Mitmeſuguſed läbirääkimiſed.

„Pealinna Teataja“

üksikuid numbrid müüwad Petrogradis:

„Ühiselu“ raamatukauplus — Офицерская 5.

N. Bowa tubakamagasin — Обводный кан. 122. Balti waksali wastas.

J. Marko uurimagasin — Курляндская 26.

P. Jõks'i tubakakauplus — Остр. Голодай, Желѣзнозаводск. ул. 12.

K. Motshalowi tubakakaupl. Безбородкинск. пр. 18-37.

E. Steinbergi tubakakauplus Soome waksali wastas.

Schilbergi kauplus № 9 и Лермонтовскаго пр. 24.

ja kõik ajalehemüüjad uulitsatel.

Rongide sôiduplaan.

Petrogradiſt minewad rongid.

Balti waksaliſt:

Oranienbaumi: kell 6.45, 7.55, 8.50, 10.05, 11.—, 11.30[1] m. hom.; k. 12.—, 12.30[1], 1.—, 1.30, 2.—, 2.30[1], 3.—, 4.—, 4.40, 5.—, 5.20, 5.50 m. p.; k. 6.15, 6.35, 7.—, 7.20, 7.40, 8.15, 8.40, 9.—, 9.30, 10.—, 10.30, 11.15, 11.45 m. õht. ja k. 12.40 m. öös.

Gatſhina: kell. 7.10, 9.15, 9.40, 10.20, 11.20[1] m. hom.; k. 12.20, 1.15[1], 3.15, 4.50, 5.30, 5.40 m. p.; k. 6.25, 7.30, 7.50, 8.30, 8.50, 9.35[1], 10.40, 11.55 m. õht.; k. 12.25[2] ja 1.05 m. öös.

[1] Pühapäew. ja kroonupüh. [2] Esmaspäew. ja kroonupüh. järel. päew.

Tallinna: kell 6.45, m. õht. (ſõjaw.): k. 8.55 ja 11.55 (IV. kl.) m. õht.

Riiga: k. 7.50 m. õht.

Narwa: kell 10.20 m. h. ja 5.30 m. õht.

Rong tuleb: Tallinnaſt: kell 7.—, (ſõjaw.): k. 7.45 ja 8.20 m. h. Riiaſt: k. 9.— h.; Narwaſt: k. 5.10 m. p. ja 10. 35 m. õht.

Soome waksaliſt:

Wiiburi: kell 7.— h.: k. 1.15 ja 4.20 m. p.

Walgejaari: k. 7.20, 9.— h.: k. 2.45, 4.30, 5.10 m. p.; k. 6.—, 6.30, 8.30 m. õht. k. 12.27 m. öös.

Torneo: 7.40 m. h.

Lewaſchowi: k. 8.10, 10.40 m. h.

Helſingi: k. 9.30 m. h.; k. 5.50 m. p.; k. 8.— õht.: k. 12.— (kiirr.) ja 1.5 m. öös.

Terijõele: k. 12.30 m. p.; k. 7.30 m. õht.

Raiwola: k. 9.30, 10.30 m. õht.

Trükitud N. H. Uhli pärijate trükikojas, Petrogradis, Kasanskaja 34.